

altsaa sige 2—3 Kr. pr. Td. Land; og om den ændredes med 25—50 Ø., vilde ingen Indflydelse have paa Salget. Derimod er det jo klart, at naar her er Tale om en Produktion paa 50 000 Nitraginkulturer, dels paa Statens Erhvervslaboratorium og dels paa det private Laboratorium, spiller det en overordentlig stor Rolle i Konkurrencen.

Derfor tillader jeg mig at henstille det til den højtærede Landbrugsminister og til det højtærede Finansudvalg og i øvrigt til Tingets ærede Medlemmer at tage disse Forhold under Overvejelse og underkaste dem en nærmere Undersøgelse. Jeg gentager, for at det kan staa ganske klart, at den Kritik, som jeg har rettet, ikke gælder den videnskabelige og forsøgmæssige Side, men udelukkende den Side, der er formet som en Erhvervsvirksomhed, der med Anvendelse af de ganske almindelige forretningsmæssige Principper træder ind i Konkurrencen med private Virksomheder af lignende Art. Og det afgørende for mig her vedrørende dette Spørgsmaal er altsaa det, at det her — og for øvrigt overalt, hvor der er Tale om en blandet Virksomhed under Staten — i Budgetforslaget kommer til at fremgaa tydeligt og klart: Hvad er Statens Støtte til et videnskabeligt forsøgmæssigt Arbejde, og hvorledes forholder det sig rent driftsøkonomisk med den anden Afdeling?

Jeg vil tro, at alle de — og her slutter jeg mig til —, som finder det rigtigt at yde en forsvarlig Støtte til den ene Side, naar de anser den for at være af en saadan almen samfundsmæssig Betydning, at der tilkommer den Støtte, samtidig gerne vil vide, hvorledes den anden Side forholder sig, og være sikker paa, at ikke nogen Del af Statens Tilskud glider over og anvendes i en Konkurrence som den, jeg før nævnte. Jeg er af den Opfattelse, at selvfølgelig skal en privat Erhvervsvirksomhed optage Konkurrencen med Statserhvervsvirksomheden, men det skal være under lige Vilkaar.

Saa vil jeg gerne vende mig til en anden Sag og gøre mig til Talsmand for et Andragende, der i Øjeblikket er paa Vej til Landbrugsministeriet fra „De samvirkende Husholdningsforeninger paa Landet“. Husholdningsforeningernes Aarsmøde vedtog at rette en Anmodning til den højtærede Landbrugsminister om at opnaa en beskeden Statsstøtte samt om, at der ydes Husholdningsforeningerne Statstilskud til Konsulenthjælp, alt efter det samme Princip, som gælder for Statens Støtte til Landbo- og Husmandsforeningernes Konsulentvirksomhed. I de sidste fire Aar har Rigsdagen

ofret en stor Del af sin Tid og Arbejdskraft paa under Regeringens Førerskab at medvirke til at klare Statens finansielle Forhold under Verdensprisfaldets voldsomme Bølgegang. Det er jo Erhvervene, der tilvejebringer Midlerne til saavel den private som den offentlige Husholdning, og det er ganske naturligt, at der siden 1920 er talt tidligt og sent om Sparsommelighed, men neppe nogen Borger i Landet har som Landets Husmødre gennemført denne gode Leveregel; at de danske Husmødres Arbejde har afgørende Indflydelse paa hele vor Samfundsökonomi, er indlysende, eftersom man regner med, at vore Husmødre aarlig forvalter et Beløb af op imod 2 000 Mill. Kr., altsaa over 5 Gange saa stort et Beløb, som Statens samlede Driftsbudget udviser.

Baade i Byerne og ude paa Landet har Husmødrene i de senere Aar begyndt et Foreningsarbejde, der tager Sigte paa at støtte den bedst mulige, det vil sige den sundeste og mest økonomiske Husholdning i de enkelte Hjem og samtidig at give ovenvordende Husmødre en værdifuld Undervisning og Oplæring med deres fremtidige Kald for Øje. Jeg kender kun lidt til Husmoderforeningerne i Byerne; derimod har jeg i nogle Aar paa nært Hold fulgt De samvirkende Husholdningsforeninger paa Landet, og jeg har derved set, at der for overordentlig beskedne Midler udrettes et virkelig stort og værdifuldt Oplysningsarbejde gennem Foredrag og Kursus af forskellig Art, ved Udstillinger, Dyrskuer og lignende Lejligheder. Samvirksomheden har ansat faste Konsulenter, der bistaar de lokale Kredse med Arbejdet, og desuden har man flere Steder faaet et Samarbejde i Gang med Landboforeningerne, der ligeledes nogle Steder, f. Eks. indenfor Landboforeningernes provinsielle Samvirksomheder paa Sjælland og i Jylland, har taget Husholdningssagen paa deres Arbejdsprogram.

De samvirkende Husholdningsforeninger, der har lokale Kredse ud over hele Landet, holder hvert Aar et Repræsentantmøde, hvor man drøfter Arbejdet og søger at finde Veje, ad hvilke det kan føres frem. Paa det sidste Møde ovre i Nyborg i Slutningen af September, hvor man i to Dage drøftede Arbejdet, var man stillet overfor stigende Krav, som man maatte erkende, det var ønskeligt at opfylde; men dertil savnede man de fornødne Midler, og ud fra en, som det forekommer mig, berettiget, samfundsmæssig Vurdering af Husholdningssagens Betydning for vort Land vedtog Aarsmødet enstemmigt at indgaa til Landbrugsministeren